కథాకాలం : 1978

గూడుచాలని సుఖం

పూరిపాకల్నీ పేద జనాన్నీ అట్టే పట్టించుకోకుండా చలిగాలులు విజృంభిస్తున్నాయి.

ఆ చలికి సత్తెమ్మ గజగజలాడింది.

అరగంట క్రితం-

కొడుక్కీ కోడలికీ మధ్య తానెందుకు అడ్డు అనిచెప్పి సత్తెమ్మ పాక బైట గోనెబరకం పరచుకు పడుకుంది. అసలు, అత్తాకోడలు లోపల పడుకుంటే కాసులు పాకబైట పడుకోవడం ఆనవాయితీ.

ఓ రాత్రివేళ నరాలు జివ్వుమన్నప్పుడు పిల్లిలా లోపలికెళ్ళి రత్తాల్ని జబ్బమీద గిల్లేవాడు కాసులు.

అది కాస్సేపు గారాలుపోయి, మరికాసేపు వయ్యారాలుపోయి మనసు తీరా బ్రతిమాలించుకొనేది.

కాసులు దాన్ని మెల్లగా పాకబయటకు నడిపించి నులక మంచం మీదకు చేర్చేవాడు. చాలని నులకమంచం, చాలని దుప్పటి, చాలని గూడు ఇచ్చే చాలీచాలని సుఖానికి వాళ్ళు అలా అలవాటు పడిపోయారు.

పగలల్లా రిక్షాతొక్కి తొక్కి చాలని గంజిమెతుకులు కతకడంవల్ల పెరిగిన ఒంటి వేడి రాత్రి ఆ రకంగా తీరిపోగానే కాసులుకి ఆపుకోలేని అలుపువచ్చి అలాగే నులకమంచంమీద ఒళ్ళెరక్కుండా నిద్రపోయేవాడు.

రత్తాలు వాడికి ఒంటినిండా దుప్పటికప్పి దుప్పటి చిరుగుల్ని ముడతల్తో సరిచేసి లోపలికొచ్చి తడిక బిగించి అత్త వక్కలో పదిలంగా పడుకునేది పాతచీర కప్పుకుని.

కాసులు మొన్న వేసవిలో రత్తాల్ని కాపురానికి తెచ్చుకున్నప్పటి నుంచీ ఆ తల్లీ, కొడుకూ కోడలూ పాకని ఆ విధంగా పంచుకున్నారు రాత్రిళ్ళు.

సత్తెమ్మ మాత్రం ఆ రోజు తాను కొడుక్కీ కోడలికీ అడ్డుగా వున్నట్టు తలపోసింది. అందుకు కారణం లేకపోలేదు.

అంతక్రితం రాత్రి ముసలమ్మకు మెలకువ వచ్చింది. వక్కలో రత్తాలులేదు. ఎన్నిసార్లో అలా మెలుకువవస్తే రత్తాలు లేకపోవడం గమనించి నవ్వుకుని నిద్రలోకి జారుకునేది సత్తెమ్మ. కానీ ఆ రోజు నవ్వు రాలేదు. నిద్రారాలేదు. లఘుశంకకి పోవాల్సివచ్చింది. బయటనించి సన్నగా వినిపిస్తున్న కొడుకు నవ్వులూ, కోడలు గుసగుసలూ తన అలికిడి వినగానే ఆగిపోతాయని భయం.

రత్తాలు తెలతెలవారుతున్న వేళ పాకలోపలికొచ్చి తడిక బిగించి పదిలంగా తన పక్కలో పాతచీర కప్పుకొని పడుకోడానికి ముందే సత్తెమ్మ ఓ నిర్ణయానికొచ్చేసింది.

రేపటినుంచి పాకబయట తాను పడుకొని పాకని రాత్రిపూట కొడుకూ కోడళ్ళ స్వేచ్ఛకి వదిలెయ్యాలని.

పడక పడక పడిన కాపురం కాసులుది. కాసులు రిక్షాలగి తెచ్చే డబ్బులుకాస్తా కోడలికి "కరుసైపోడం" అతని తండ్రి వీరయ్యకిష్టం లేదు. కీళ్ళవాతంవచ్చి ఎటూ కదలలేని వీరయ్యకు, కోడలొస్తే తనకి సారాడబ్బులు అన్నప్పుడూ దక్కవేమోననే భయం పట్టుకుంది.

"కాపురం పడనివ్వనోడివి—పెళ్ళెందుకు చేశావ్ కొడుక్కి?" అని ఇరుగూ పొరుగూ నిలవేశారు వీరయ్యని.

"అడగవచ్చారు కాబట్టి సెబుతున్నా, ఇది గిలారండి, ఈ పాక లోపల అడుగుపెట్టండి. మరో మనిషికి సాల్తదా ఈ పాక? పోనీ ఆ ఒచ్చే మనిషి ఒచ్చినట్టే సర్దుకోవచ్చు. రేపు పిలగాడు పుట్టుకొస్తే మాటేంటి? అందుకే ఓ వంద రూపాయలు కరుసు పెట్టి నాలుగు తడికెలూ, మూడు తాటి దూలాలూ, ఓ రాట, కమ్మలూ కొని ఏవే ఓ గది ఈ పక్కనే లేపింతరవాత పెళ్ళాన్ని తెచ్చుకోరా అన్నా. అలా అండం తప్పయితే ఇప్పుడే తెచ్చుకోమనండి పెళ్లాం బెల్లం ముక్కని! నేనూ నా పెళ్ళాం-అడసలు మా కొడుకు కాదని సెప్పి రాములోరి గుడిముందు సెట్టుకింద బతుకుతాం" అన్నాడు వీరయ్య అడగవచ్చిన ఇరుగూ పొరుగూతో.

వీరయ్య వాదంలో బాధ ఇరుగూ పొరుగూ గ్రహించారు. కాసులూ గ్రహించాడు. కానీ ఏం చేయగలడు? పాక బాగుచేతకి వందరూపాయలు లేకనే పోయాయి.

అందుకే వీరయ్య పోయేంతకాలం కాసులు కాపురం పడలేదు.

సరిగ్గా వేసవి వెళ్ళిపోడానికి ముందు "గుహ లచ్చిమి"ని ఇంటికి తెచ్చుకున్నాడు కాసులు. "మాంగారు" జామారూ, కండువా, చౌకరకం గళ్ళ టెరిన్ చొక్కా, రత్తాలుకి చీరా రవికా పెట్టారు. కలగక కలగక కలిగిన కొత్త కాపురం మోజులో కొన్నాళ్ళు రిక్షాలాగుడు వ్యాపారం మూలకి నెట్టేసాడు కాసులు. కుండలు డింకీలు కొట్టనక్కరలేకుండా మామ ఇచ్చిన 50 రూపాయలూ సహాయపడ్డాయి.

అంతలో వేసవి వెళ్ళిపోయి వర్షాలు ప్రారంభమయ్యాయి. కాసులుకి రాత్రిళ్ళ గూడు సమస్యా ప్రారంభమయ్యింది.

అరుబైలుని "వానదేవుడు" ఆక్రమిస్తే పాకని "ముసలమ్మ" ఆక్రమించింది:

ఆ ఇరుకులో కాసులూ, రత్తాలు పడ్డ "సుఖం" ఏదైనా వుంటే అది ఎన్నో బాధలనీ అభ్యంతరాలనీ కారని సాధించి తెచ్చుకున్నదే!

ఆ చీకట్లో ఇరుకులో వాళ్ళిద్దరి సంభాషణా ముసలమ్మ చెవిన పడుతూనే వుండేది.

"రత్తాలూ....నిద్రపోకే...."

"..............."

"రత్తాలూ - నిన్నే నే."

"ష్! గట్టిగా ఇనబడుతుంది."

"మా అమ్మ నిద్దురోయింది లేయే."

"అందుకే! మాటాడకు! లెగుత్తాది!"

"లెగదు లేయ్.... నా మాటిను.... అలా పాక ఎనక మట్టి అరుగు మీదికి పోదామా?"

"సీ....సీ....వారసం.... తడిసిపోతాం"

కొత్తలో ఆ ఇరుకుతనం అటు సత్తమ్మకీ ఇటు కాసులూ రత్తాలూకీ కొత్తగావున్నా వర్షాకాలం అంతా ఆ ఇబ్బందికి అలవాటు పడిపోయారు. బైట వాన ఉధృతంగా పడుతుంటే ఆ "హోరు"ని వృధా కానిచ్చేవాడు కాదు కాసులు.

వర్షాకాలం వెళ్ళిపోయి శీతాకాలం మొదలు కాగానే కాసులు ఆరుబైటా, సత్తెమ్మ రత్తాలూ లోపలపడుకోవటంతో సమస్య కొంత విడినట్టే విడింది.

కానీ సత్తెమ్మకీ కొత్త సమస్య తలఎత్తి పడకల మార్పిడి అత్యవసరం అయింది మళ్ళీ!

తల్లి కొత్త నిర్ణయంవిన్న తరవాత కాసులుకి ఒకపక్క సంతోషం మరోపక్క విచారం కలిగాయి.

"ఆరుబైట నువు పడుకోరాదని డాకటర్లు సెప్పారుకదే" అన్నాడు మొహమాటంగా.

"ఆరుబైటయితే ఏటి? పాకైతే ఏటా ముసల్దానికి? బరా మీ అయ్య కంబళీ వుందికదా?" అంది సత్తెమ్మ.

సత్తెమ్మకిగానీ, కాసులుకుగానీ వీరయ్య వదిలివెళ్ళినది ఆ పాక, కంబళీ ఆ రెండే. వీరయ్య పోగానే సత్తెమ్మ తన ముత్యాలరసి రత్తాలుకి

తగిలించింది. ఆ ముక్కెరని చెరిపించి బంగారం అమ్మి పాక బాగు చేయించాలని కాసులుకి మనసులో వుండేది. కానీ వీలులేకుండా ముక్కెర తాకట్టులోకి వెళ్ళి—ఆ తరవాత అత్యంత సహజంగా తాకట్టులోకి వెళ్ళిపోయింది.

కాసులు మనసుపడినట్టుగా ఆ పాకని బాగుచేయించి, తడికెల బదులు పచ్చి ఇటుకలతో గోడలు లేపి పైన రేకులు వేయించి, దాన్ని రెండు గదులుచేసి, ఇల్లు ఆకారం రప్పించాలంటే వాడికి లాటరీ తగలాలేతప్ప దారిలేదు. లాటరీ టికెట్టుకన్నా రూపాయి డబ్బులుండాలి కాబట్టి— ఆ పాక ఇక బాగుపడదనే చెప్పాలి.

ఆ రోజు పాకని మొత్తానికి కొడుకూ కోడలి స్వేచ్ఛకి వదిలి పాక బైట గోనెబరకం పరచుకొని కంబళీ కప్పుకొని పడుకుంది సత్తెమ్మ.

బైట చలి ఆమెని కుదిపేస్తోంది.

చాలా రోజుల తరవాత రిక్షాకి ఎక్కువ బేరాలు తగిలిన హుషారుతో కాసులు ఆ రోజు "నన్నెవ్వరాపలేరీవేళ" అన్నట్టున్నాడు.

పాక లోపల సుఖం కొత్తగా వుంది.

రత్తాలు కాసులు ఒడి వెచ్చదనానికి కరిగిపోతూకూడా చలిచలి అనడం మానలేదు.

"నే వెచ్చగా లేనా?" అని అడిగాడు కాసులు.

"ఛీ పో...." అంటూ చేత్తో కాసులు బుగ్గమీద పొడిచింది రత్తాలు, గాజులు గల్లున గోల చేశాయి.

కాసులు బాధ నటించాడు. రత్తాలు కళ్లలో చురుకుదనం తళుక్కుమంది.

కాసులు పట్టుతప్పిపోయాడు.

ఇద్దరికీ చాలటంలేదు దుప్పటి.

కప్పుకున్నంత మేరా కొద్దిగా వెచ్చగా అనిపించినా, దుప్పటి బయటికి వచ్చిన పాదాలూ, వీపూ చలికి బిర్ర బిగుసుకు పోతున్నాయి.

హఠాత్తుగా ఓ ఆలోచన వచ్చింది కాసులుకి.

"రత్తాలూ! ఓ పనిసై" అన్నాడు.

"ఏటది" అంది రత్తాలు.

"మా అమ్మ కప్పుకున్నాది కంబళీ .... ఈ దుప్పటి దానికప్పి, ఆ కంబళీ అట్టుకురా.... పెద్దగుంటది. ఎచ్చగాకూడా వుంటది. మళ్ళా కోడికూసే ఏళ కంబళీ కప్పేసి, దుప్పటి తెచ్చుకుందాం."

"ఇయ్యాల నీకు కంబళీ మీన మనసు పోనాదేటి?"

"సలనికాదే.... ఒక్కరేతిరి ఇద్దరం ఒకె పక్కమీన ఒకే దుప్పటి కింద పడుకుండాలని మనసౌతంది."

"నీ మనసు పాడుగాను, దుప్పటుండికదరా?"

"అది సాల్దె."

"నే తేనుపో."

"సంపుతాను."

"సంపితే వూరుకుంటానా? మెడకొరికేస్తా అమ్మతల్లిలా."

"నేను సంపేసింతరవాత నువు నా మెడెలా కొరగ్గలవే?"

"నూపియ్‌నా? ఇదిగిలా."

రత్తాలు కొరికినందుకు ప్రేమ పెల్లుబికి కిత కితలు పెట్టినట్లు నవ్వాడు కాసులు. కదలికకి దుప్పటి సొంతం జారి కింద పడింది.

"సీ.. ఇదోటి" అని విసుక్కున్నాడు.

"కంబళీ తెస్తానుండు" అని లేచి తడిక తోసుకుని పాకబైటకొచ్చాడు.

"కంబళీతో తల్లి ముడిచిపెట్టుకుని ఉండలా పడుకుంది. కంబళీమీద చేయి వేస్తుంటే గుండెలెందుకో వేగంగా కొట్టుకున్నాయి కాసులుకి.

ఒక్క రేతిరే కదా అని మనసుకి సరి పెట్టుకున్నాడు.

"ముసలమ్మకి ఒకవేళ మెళుకువొస్తే....?" అని సందేహం కలిగింది.

మెళుకువ రావడానికి అవకాశం ఇవ్వకుండా పదిలంగా కంబళీ తొలగించి దుప్పటి కప్పి తడిక బిగించి పాకలోపలికొచ్చాడు దొంగలా.

కంబళీ నిండా కప్పుకున్న మొగుణ్ణి చూసి రత్తాలు విరగబడి నవ్వింది "బూచాళ్ళా వున్నావ్" అంటూ.

బూచాళ్ళా వున్నావ్ అన్నందుకు కాసులుకి హుషారు పుట్టి నిజంగానే బూచాళ్ళా నాలిక బైటపెట్టి రత్తాల్ని భయపెట్టాడు.

"ముందది ఇలగియ్యి" అంటూ శరీరాన్ని కంబళీలో దాచుకుని వెల్లకిలా పడుకుని కళ్ళు మూసుకుని "ఎచ్చగుంది" అంది రత్తాలు.

"ఇంకా ఎచ్చగుంటది సూడు" అంటూ కాసులుకూడా కంబళీలో దూరిపోయాడు.

ఇద్దరికీ ఉన్నంతలో సుఖం పంచి ఇచ్చింది కంబళీ.

కాస్సేపు వాళ్ళిద్దరి మధ్యనా మాటలు లేవు చేతలేతప్ప చలిలేదు-- వెచ్చటి హాయే తప్ప.

సుఖంతో అలిసిపోయి ఎప్పుడు నిద్రపోయాకో తెలియదు. లేచేసరికి కోడికూసేసింది. కాసులు బద్ధకంగా ఆవులించి కంబళీ తీసుకుని బైట తల్లిదగ్గరకొచ్చాడు.

కంబళీ కప్పబోతుంటే సత్తెమ్మ ఆయాసంతో రొప్పుతూ, చలికి వణుకుతూ దుప్పటిలో వుండ చుట్టుకుపోయి కనిపించింది.

కాసులుకి గుండెలు వేగంగా కొట్టుకున్నాయి.

పైకి అనడానికి తనకి నోరు తిరగని జబ్బు ఏదో తల్లికివుందని మరిచిపోయాడు ఆరాత్రి.

గబగబా తల్లిని చేతులమీదికెత్తుకుని లోపలికిచేర్చి నులక మంచం మీద పడుకోబెట్టి పాతారోతా బట్టలుకప్పి శరీరాన్ని నీరసంగా గోడ కాన్చుకుని కూర్చున్నాడు. పేద తల్లికి పేద కొడుకు చెయ్యగలిగినంతా చేసి ఆ పైన భారం "బగుమంతుడి"మీద వేశాడు.

అప్పటికే రత్తాలు గాభరగా శోకన్నాలు ప్రారంభించడంతో ఇరుగూ పొరుగూ చేరుతున్నారు.

జేబులు తడుముకున్నాడు కాసులు.

చేతికి రెండు రూపాయినోట్లు, ఏవో చిల్లర డబ్బులూ తగిలాయి.

"డాక్టరు దగ్గరికి పోదునా" అని ఆలోచించాడొక్క నిముషం.

"పోతేనే మంచిది. పోకపోతే ఆయాసం వణుకు, దగ్గుకి ముసలమ్మ సచ్చినా అంతకన్నా ఎక్కువే కరుసవుద్ది" అనిపించింది. గబగబా

రిక్షా తీసుకుని "సవక డా|క్టుగారి" ఆసుప|త్రివైపు జోరుగా రిక్షా నడిపిస్తూ వెళ్ళిపోయాడు.

సవక డా|క్టుగారి అసలు పేరు సుంద|రావుగారు. ఆసుప|త్రి బోర్డు మీద ఆయన పేరు చివర ఎల్.ఎం.పి. అని వుంటుంది.

ఎల్.ఎం.పి. అనగానే ఆయన ఎకాయెకి ఆ పేద హరిజనవాడలో

|ప్రాక్టీసు |ప్రారంభించి గుమ్మందాకా వచ్చిన ఏ కేసుని వదలకుండా ఏదో ఒక మందిచ్చి డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళామన్న సంతృప్తి పేదలికి మిగిల్చి ''సవక డా|క్టుగారని'' పేదల్లో పేరుబడ్డారు.

అదరాబాదరా రిక్షామీద వచ్చి రొప్పుతూ కాసులు ''ఇసయం'' చెప్పగానే ఆయన అంతకన్నా అదరాబాదరా రిక్షాయెక్కి మరి పది నిమిషాలకి కాసులు పాకముందు నిలబడ్డారు.

పాకలోపలినుంచి జనం అంతా బిల బిలలాడుతూ బయటికివచ్చి ''సవక డా|క్టు''గారికి దండాలుచెప్పి అక్కడొకరూ అక్కడొకరూ చెదురుమదురుగా నిలబడ్డారు ఆయనకేసి భక్తితోచూస్తూ.

సవకడా|క్టుగారికి నిజానికి ఆ ఊళ్ళో విలువయిన సొంత బంగళా వుంది. 20 వేలు కట్నం పట్టుకొచ్చిన విలువయిన భార్యవుంది. మామ గారి ఆస్తికి వారసుడైన ''పెంపుడుకొడిక్కి'' ఏ మాయరోగం రావటం లేదే అనే బాధ వుంది. పేద వెధవలు ఎటూ పెద్ద ఆసుప|త్రి గుమ్మం కూడా తొక్కలేక తన దగ్గరికే చేరతారనే ధీమా వుంది. రోజులో సగ భాగం పేదల పాకదగ్గరే గడిపే అలవాటువల్ల |ప్రస్తుతం కాసులు పాక చుట్టూ పరిసరాలుగాని, ఒంటిని సగమే కప్పగల బట్టలు, అమాయకత్వం

నిండిన చూపులతో అక్కడ నిలబడ్డ జనంగాని ఆ మనలో ఏ సంచలనం కలిగించలేదు.

సవక డా్టుగారు పాకనోమారు పరికించి చూసి లోపల రోగిని చేరుకోడానికి తను యెంతవరకు వంగాలో అంచనా వేసుకుని, అంత వరకూ వంగి లోపలకు అడుగు పెట్టారు.

మంచంమీద చలితో, ఆయాసంతో, దగ్గుతో ఉంగలు చుట్టుకు పోతున్న సత్తెమ్మని చూడగానే ఆయన కనుబొమ్మలు ముడివడ్డాయి.

''లాభంలేదు....అమ్మా....అశ్రద్ధచేశారు'' అన్నారు. మందని కాసులు అనుకున్న రంగునీళ్ళను సిరంజిలో నింపి ఇంజక్షనుయిచ్చారు. ఓ మందులచీటి రాసిచ్చారు. ఖరీదయినవిగా కాసులుకి తోచిన సలహాలు నాలుగిచ్చారు. చివర్న కాసులు రిక్షాయెక్కి వచ్చిన దారినే వెళ్ళేరు.

కాసులు జేబులు తడిమి మూడు రూపాయల చిల్లర ఆయన చేతిలో పొయ్యగానే కళ్ళజోడు సందులోంచి పరీక్షగా చూసి ''రానుపోను రిక్షాకి డబ్బులు ఖర్చవలేదు కాబట్టి లాభమే'' అనుకొని వ్యాపార ప్రకటన లాంటి మేలురకపు నవ్వునవ్వారు.

''ఇండీసను పొడిచేరు కాబట్టి సవకే ...'' అని కాసులు అనుకుని ''దండాలుబాబూ'' అంటూ వంగి వంగి సలాముచేసి అజ్ఞానపు, అమాయకత్వపు నవ్వునవ్వాడు.

ఆ తరవాత సత్తెమ్మ ఆయాసం, కాసులు దిగులూ, రత్తాలి శోక న్నాలు ఆ వెనక ఇరుగూ పొరుగూ సానుభూతివాక్యాలూ మామూలుగానే మిగిలిపోయాయి.

డాక్టరుగారిచ్చిన సలహాలలో ఖరీదయినవి ఎప్పుడో మర్చిపోయాడు కాసులు, జ్ఞాపకానికి ఇక మిగిలిందల్లా చవకబారు సలహా ఒక్కటే.

''ఆరుబయట పడుకోబెట్టకండి'' అన్నది.

తన సుఖం కొంత ఖరీదుగా ముట్టచెబితే ఈ సలహా పాటించడం చాలా సుళువు.

వెంటనే ఆ రాత్రి ఆ సలహా పాటించేశాడు.

మళ్ళీ యధాప్రకారం సత్తెమ్మ పడక పాకలోకి, కాసులు పడక ఆరుబయటికీ మారిపోయాయి.

అదే నులకమంచం....

అదే చిరుగుల దుప్పటీ....

అదే ఇరుకు సుఖం....

అన్నింటికీ అలవాటు పడిపోయి ఆ శీతాకాలం నాలుగునెలలూ గడిపేశాడు.

వేసవి వెళ్ళి, ఆ వెనుకే వర్షాకాలంకూడ వెళ్ళిపోతుండగా సత్తెమ్మ కన్నుమూసింది తిరగబెట్టిన ఆస్మా తగ్గక.

ఆ పాక యిక శాశ్వతంగా కాసులుదీ రత్తాలుదీనూ!

అలా అని గట్టిగా అనుకోడానికిలేదు.

అప్పటికే కొడుక్కి మూణ్నెల్లు నిండగా రత్తాలు మళ్ళా కడుపుతోంది.

''ఈ ఇరుకు బతుకులో ఎప్పుడూ మూడోవాడికి చోటుండటంలేదు. నువ్వెందుకొచ్చావురా ఈ పాకలోకి? ఏరే ఏదన్నా కలిగిన లోగిలి చూసు

కోలేకపోయావా?'' అని కొడుకు పుట్టిన రోజున కాసులు బాధపడితే రత్తాలు కళ్ళ నీరెట్టుకుంది.

"ఈసారి మగబొట్టె నియ్యకురా దేవుడా! ఆడబిడ్డనియ్యి--'' అని రత్తాలు దేముణ్ని ప్రార్థిస్తు వుంటుంది కాసులుకి తెలీకుండా.

మరో కొడుకుపుడితే ఆ ఇరుకు పాకలో మరో వాటాకి పోటీవస్తుందని రత్తాలు భయం!

ఒకసారి ఆమాట కాసులుతో అనగానే వాడు పగలబడి నవ్వాడు. ఎందుకు నవ్వాడో ఆలోచిస్తే వాడికే అంతుచిక్కలేదు.

వాడి ఇరుకు బతుకులో సుఖం ఎంతుందో వాడి నవ్వులో అర్థమూ అంతే వుంది!